



Čj.: USTR 3-1/2022
PID USTRX0023KNF
Počet stran: 7

Praha, 15. února 2023

**Zápis z 1. jednání
Rady Ústavu pro studium totalitních režimů**

Datum a místo zasedání: 15. 2. 2023, 15.00 hod., nám. Winstona Churchilla 1800/2, Praha 3

Rada Ústavu: František Bublan, Jiří Liška, Jiří Mihola, Monika MacDonagh-Pajerová, Martin Palouš, Eduard Stehlík

Omluven: Vojtěch Šustek

Ústav pro studium totalitních režimů: Ladislav Kudrna, Kamil Nedvědický

Archiv bezpečnostních složek: Světlana Ptáčnicková

Zápis vyhotovila: [REDACTED]

Program jednání:

1. Schválení programu
2. Verifikace zápisu z 10. jednání
3. Plán činnosti ÚSTR na 2023 – schválení
4. Výroční zpráva ÚSTR a ABS za rok 2022 – první návrh k připomínkám Rady
5. Probíhající soudní spory – informace 1. náměstka
6. Rozpočet a finanční situace
7. Interní audit, IT audit
8. Řešení nezákonných smluv
9. Informace o činnosti
10. Upozornění na nejbližší akce
11. Torzo a nová budova
12. Mezinárodní spolupráce
13. Různé

Ad 1) Schválení programu

Předseda Rady Ústavu pro studium totalitních režimů, E. Stehlík, zahájil ve 15:15 hod 1. jednání Rady ÚSTR v roce 2023, přivítal všechny přítomné a představil navržený program. Ten byl jednomyslně schválen s tím, že body 8. a 11. se přesunou na konec jednání, protože budou neverejné.

Usnesení: Program 1. jednání Rady ÚSTR v roce 2022 byl schválen ve výše zmíněném znění s úpravou pořadí.

Hlasování: 6 pro (jednomyslně)

Ad 2) Verifikace zápisů z 9. jednání

E. Stehlík se otázal přítomných, zda mají připomínky k předloženému zápisu z 11. jednání Rady ÚSTR v roce 2022. Následně dal hlasovat o jeho znění.

Usnesení: Zápis z 11. jednání roku 2022 byl schválen v předloženém znění

Hlasování: 6 pro (jednomyslně)

Ad 3) Plán činnosti ÚSTR na rok 2023

Ředitel uvedl, že předložený Plán činnosti na rok 2023 vychází jak z jeho koncepce, na základě níž byl zvolen do funkce ředitele, tak především ze zákonného zadání. Tomu odpovídá i Radou schválená nová organizační struktura, platná od 1. října 2022, díky níž došlo v rámci Odboru výzkumu a vzdělávání k vytvoření oddělení, která mají naplňovat literu zákona. Na prvním místě se musí zmínit obnovení oddělení, zkoumající období nacistické okupace. Předložený Plán činnosti se již snaží naplňovat koncepci ohledně smysluplné syntézy dosud roztržitých projektů. Ředitel považuje předložený Plán činnosti za realistický a je přesvědčen, že jeho výsledky budou pozitivně rezonovat jak u odborné, tak široké veřejnosti. Mezi nejdůležitější výstupy náleží dokončený projekt: *Dokumentace popravených z politických důvodů 1948–1989* a první díl dějin *Státní bezpečnosti, zachycující období nejtvrďší represe v letech 1948–1953*. Pokud jde o počet projektů, tak nově bylo vytvořeno 5 projektů, naplňujících podmínky syntézy, respektive pokrývající období takřka celého komunistického režimu. Z předchozích let pokračuje

celkem 28 projektů, z nichž plných 18 letos skončí a 5 skončí během příštího roku. Jak ředitel avizoval před a po svém zvolení, všechny projekty, které byly ve fázi rozpracovanosti, řádně doběhnou. Cíl je nicméně stále stejný. Chce, aby na Ústavu bylo cca 15 hlavních projektů, reflektujících jak období nacismu, tak komunismu, z nichž vzejdou nikoliv dílčí výstupy, ale syntetizující monografie. Zde leží velká zodpovědnost na řediteli Odboru výzkumu a vzdělávání, který musí být aktivní a prosazovat jak koncepci ředitele, tak zákonné poslání Ústavu. Nebude to lehký úkol. Ředitel zdůraznil, že za předchozího vedení byla běžná praxe, že někteří zaměstnanci se věnovali především své disertační práci, kterou jim poté Ústav vydal. Tato praxe už skončila a nebude se opakovat. Pokud jde o semináře, konference a vzdělávací akce, tak kromě již tradičních akcí v Liberci, Budějovicích či v Knihovně Václava Havla, se vedení rozhodlo připomínat i formou drobnějších seminářů důležité historické mezníky jak z období nacismu, tak komunismu. Kromě toho se ÚSTR bude podílet na konferencích a akcích domácích paměťových institucí. V pátek 24. února, v předvečer komunistického puče, uspořádá ÚSTR odborný seminář a následnou diskusi k tomuto zlomovému okamžiku našich dějin. Všichni členové Rady obdrželi pozvánky a program na danou akci.

M. MacDonagh-Pajerová se přihlásila o slovo s dotazem, jak je možné, že zaměstnanec ÚSTR [redacted] je autorem koncepce semináře Muzea XX. století, který je organizován ve stejný den jako výše zmíněný seminář ÚSTR. K. Nedvědický vysvětlil, že [redacted] je zaměstnancem Muzea XX. století na [redacted]. Akce jsou koordinovány mezi oběma institucemi. M. MacDonagh-Pajerová dále položila dotaz, jak je možné, že i částečný zaměstnanec ÚSTR, jako je [redacted] mohl vést v médiích a na sociálních sítích tak vyhrcovanou kampan [redacted]. Dostalo se jí vysvětlení od ředitele, že nelze korigovat osobní občanské postoje jakéhokoli zaměstnance ÚSTR, a to ani ve vztahu k médiím, ale že je samozřejmé, že každý zaměstnanec ÚSTR musí v případě svých občanských aktivit vystupovat jako soukromá osoba.

Ředitel L. Kudrna dále pokračoval s informací o Plánu činnosti: Pokud jde o velké mezinárodní konference, zmínil konferenci: *Rok 1945: Osvobození – Obsazení – Okupace. Historie jako součást politiky ruského impéria*, na níž přislíbili participaci zahraniční paměťové instituce od Polska, Slovenska až po pobaltské státy. V rámci navazování mezinárodní spolupráce se bude Ústav podílet na organizaci mezinárodních konferencích, spolupřipravených polskými, maďarskými a slovenskými kolegy. Bude se jednat o konference: *Communist Parties in the Soviet Bloc in 1981-1985* a *Churches and Religious Associations Behind the „Iron Curtain“*, která se uskuteční 6. a 7. září 2023 ve Varšavě. Díky kontaktům doc. Martina Palouše, se Ústav bude podílet na mezinárodní konferenci, věnované fenoménu totalitarismu, která se uskuteční 24. a 25. května ve Washingtonu D. C., a kterou připravuje *The Victims of Communism Memorial Foundation and Museum* ve Washingtonu. Jedná se o konferenci, kterou ředitel ve své koncepci označil za důležitou pro nový restart Ústavu. Novému vedení se během jediného roku od nástupu do funkcí podařilo uspořádání dvou velkých mezinárodních konferencí.

Celkově ÚSTR plánuje na rok 2023 uspořádat 25 konferencí, seminářů a workshopů. Tedy takřka trojnásobně více nežli za minulý rok. Dále během

roku 2023 hodlá vydat – sám či v koedici – celkem 21 publikací, z nichž je 17 monografií a zbytek tzv. kolektivní monografie. A samozřejmě vyjdou čtyři čísla časopisu Paměť a dějiny a dvě čísla Securitas Imperii. Oproti předchozímu roku se jedná o více než dvojnásobný počet publikací.

J. Liška vznesl dotaz na to, jak probíhá kontrola jednotlivých projektů. L. Kudrna informuje o tom, že v pravidelných intervalech probíhá setkání s jednotlivými vedoucími projektu, včetně celého týmu, a průběžně se kontroluje jejich plnění. K. Nedvědický též informuje o společné schůzce s vedením Muzea paměti XX. století, kde se prezentovaly možnosti spolupráce a mluvilo se i o budoucích projektech a spolupráci. Také podotkl, že skončila celá řada grantů, v současné době probíhá sběr nových grantových projektů, např. projekty NAKI /ÚSTR uspěl se dvěma projekty/ a projekty Technologické agentury a jejich programem SIGMA. Podle toho se přepracovaly projekty oddělení vzdělávání tak, aby vyhovovaly novým požadavkům a obsahovaly ty záměry, které jsou popsány v zákonu o ÚSTR.

Na dotaz M. Palouše, jak je to s projektem [redacted] odpovídá K. Nedvědický, že [redacted] již není zaměstnancem ÚSTR a projekt, který byl objektivně ve stavu úvah a rešerši, byl zastaven.

K Plánu činnosti J. Míhola dodává, že nabízí k realizaci některé z akcí na půdě PdF MU, ve spolupráci s katedrou historie.

Usnesení: Rada ÚSTR na svém 1. jednání v roce 2023 schvaluje v plném znění Plán činnosti ÚSTR na rok 2023.

Hlasování: 6 pro (jednomyslně)

Ad 4) Výroční zpráva ÚSTR a ABS za rok 2022 – první návrh k připomínkám Rady

L. Kudrna zdůraznil, že Výroční zpráva obsahuje pravdivé údaje a fakta. Z předložené Výroční zprávy zmínil pouze to nejdůležitější. Nejpalčivějším problémem, které nové vedení minulý rok, respektive půl roku muselo intenzivně řešit, byla neexistence sídla Ústavu, špatná finanční situace, [redacted] a v neposlední řadě [redacted] které ÚSTR obdržel díky špatnému hospodaření předchozího vedení [redacted]

Dále se podařilo uskutečnit reorganizace Ústavu, a to na základě nové koncepce. Zdaleka nejvíce rezonovala úspěšná mezinárodní konference *Ruská hybridní válka proti demokratickému světu*, kterou osobně zahájili český premiér a litevský prezident. Ústavu pro studium totalitních režimů se opětovně podařilo vstoupit do Platformy evropské paměti a svědomí, kterou pomáhal zakládat a z níž za předchozího vedení odešel. Došlo k nastartování nejen mezinárodní, ale i domácí spolupráce. Bylo restrukturalizováno odborné periodikum Ústavu – časopis Securitas Imperii, kde byla sestavena prestižní, akademicky i odborně pestrá a vysoce kvalitní redakční rada. Rovněž byla sestavena velice prestižní Vědecká rada, která se sejde v pondělí 20. února. Za rok 2022 bylo vydáno 10 publikací a 6 ústavních periodik a ÚSTR uspořádal 6 konferencí, 2 semináře, 1 workshop a 1 letní školu.

Členové Rady vyjádřili spokojenost s rozsahem i obsahem Výroční zprávy a doporučili jí po grafických úpravách k předložení ke schválení na dalším jednání Rady ÚSTR.

Ad 5) Probíhající soudní spory – informace 1. náměstka

Ústav v nejbližší době čeká několik soudních sporů. Dne 14. 2 proběhlo 1. stání na soudu pro Prahu 3, žalobu podal [REDAKCE] žaluje ÚSTR [REDAKCE]. Jedná se o žalobu na ochranu osobnosti za to, že ÚSTR v roce 2015 zveřejnil v PaD, že „přítomen“ byl i agent STB [REDAKCE]. Jednání je zatím odročeno s tím, že p. [REDAKCE] byl vyzván, ať zváží své další kroky.

Dále K. Nedvědický informoval o tom, že dalším soudním sporem je žaloba [REDAKCE] na Ústav pro neoprávněné ukončení pracovního poměru pro nadbytečnost. L. Kudrna podotýká, že [REDAKCE] požadovala, aby byla zaměstnána na [REDAKCE]

Ad 6) Rozpočet a finanční situace

L. Kudrna informuje v zástupu za paní J. Rákosníkovou že v současné době probíhá uzávěrka za rok 2022.

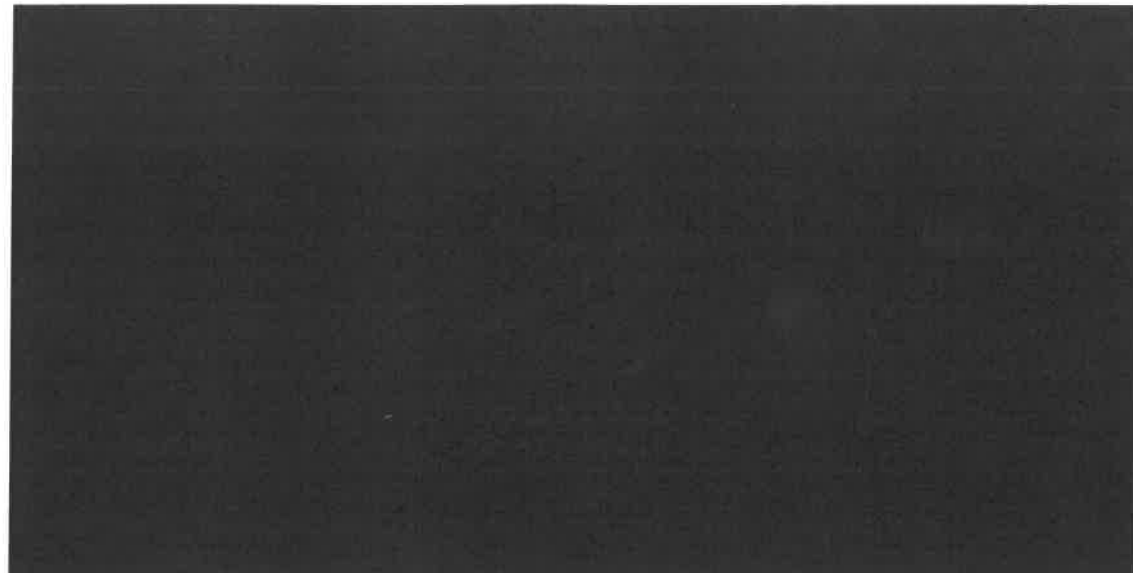
Ad 7) Interní audit a IT audit

[REDAKCE]

[REDAKCE]

Ad 8) Řešení nezákonných smluv

[REDAKCE]



Ad 9) Informace o činnosti

L. Kudrna informuje stručně o proběhlých akcích, na základě Zprávy o činnosti, kterou členové Rady obdrželi v řádném termínu.

M. MacDonagh-Pajerová vznesla dotaz, jak je to s dohodnutými překlady knih ÚSTR do cizích jazyků. L. Kudrna jí informoval o tom, že požádal pana prvního náměstka a ředitele OVV, aby připravil seznam knih, které by do polského/anglického jazyka přeložily IPN, respektive polský Vojenský archiv. Primárně se musí jednat o knihy s mezinárodním přesahem. Dále pak probíhá překlad knih ÚSTR, na základě interní soutěže, do cizích jazyků.

Ad 10) Upozornění na nejbližší akce

Bylo projednáno v rámci bodu 3)

Ad 11) Torzo a nová budova

Ředitel podává Radě zprávu o tom, že 28. února čeká vedení ÚSTR jednání na půdorysu ÚSTR, ÚZSVM a MPO na Úřadu vlády, kde se očekávají již konkrétní kroky v otázce nové budovy ÚSTR. Bude tam prezentována vizualizace nového, otevřeného domu s pamětí tak, jak to plánuje ÚSTR. Jedná se např. o stálou, moderní výstavu, která bude otevřena veřejnosti, ale bude určena i k tomu, aby do ní zavítali zahraniční návštěvy na všech úrovních.

Ad 12) Mezinárodní spolupráce

Bylo projednáno v rámci ostatních bodů.

Ad 13) Různé

Je dohodnut termín 2. jednání Rady ÚSTR a to 22.3.2023 ve 15:00 v budově Braník, v ABS s tím, že jednání by od 14:00 předcházela exkurze prostor této budovy.

E. Stehlik ukončil jednání Rady v 17:47 hod.



PhDr. Eduard Stehlik, Ph.D., MBA
předseda Rady Ústavu pro studium totalitních režimů